

Oral History Kosovo

Sevdije Ahmeti me fjalë të veta, Nga një intervistë me Anna Di Lellio, shkurt 2015

Kur Milosheviqi mori rrugët në fund të '80-tave, ai përdori gratë, ai fliste si gratë shqipëtare do të duhej të fajsoheshin për shkak të shkallës së lartë të natalitetit, dhe ne u shndërruam në mjet të luftës, edhe gjatë luftës dhunimi ishte mjet i luftës. Unë thashë më parë, “Kjo luftë do të jetë kundër grave.”

Më 3 shtator, 1993, Vjosa [Dobruna] nisi qendrën e parë, Qendrën për Mbrojtjen e Grave dhe Fëmijëve, e cila punonte publikisht, edhe pse nuk kishim leje, përdorëm mënyra të ndryshme të ishim aktive dhe ta prezantojmë veten si të paprekshme, të krijojmë një hapësirë të sigurtë për gra. [...]

Vjosa merrej me çështjet e shëndetësisë, dhe unë punoja në raportimin e të drejtave të njeriut [...]

Ishte një luftë psikologjike nga 1990 deri në nëntor 1997, por nga shkurti 1998 lufta e vërtetë filloi [...] Nga shkurti 1998 deri në mars 1999, mesi i marsit, unë shkoja çdo ditë në zona të luftës.

Pas masakrës së familjes së Jasharajve në fillim të marsit 1998, Sevdije filloi të mbajë ditar në formë të mesazheve të cilat ia dërgonte botës jashtë Kosovës përmes Rrjetit të Grave Lidje-Perëndim [The Network of East-West Women]. Ajo vazhdoi ditarin për edhe ca kohë pas luftës. Kjo është një shkrim nga 7 korriku, 1999 nga Çirezi:

Nga 572 banorë (57 familje) të Kozhiçës [një nga gjashtë fshatrat e Çirezit], 20 janë të vdekur (ndër ta ka foshnje, një grua e vrarë para syve të fëmijëve, dhe gjashtë gra të reja, fati i të cilave shpaloset më poshtë); tre janë zhdukur; dhe tetë janë të plagosura. Tre shtëpi kanë mbetur të paprekura nga 77 sosh. Forcat serbe, të cilat sulmuan fshatin më 17 prill 1999 kidnapuan gjashtë gra dhe të shtatën e cila ishte zhvendosur nga Dubovci. Sipas dëshmitarëve të mbijetuar, ato ishin dhunuar nga serbët para se të ishin vrarë dhe gjuajtur nëpër bunare të fshatit - por sipas disa gojëdhënave, ato ishin ende të gjalla gjersa gjuheshin në bunare. Moshë e viktimave jep indikacione që krimi ishte i paramenduar dhe i planifikuar. Në njërin nga bunaret gjetëm mbetjet mortore të Lumnije Zymerit dhe Bukurije Dibranit (të dyjat 20 vjeç), Mirishahe Dibranit (27) dhe Antigona Dibranit (16); një bunarë tjetër të Miradije Dibranit (50), të Fahrije Ademit (53) dhe të Tahire Shalaku (60, nga Dubovci); dhe në bunarin e tretë, të Zahide Xhemës (21).

Trupat e viktimave të këtij dhunimi kolektiv u morrën me 2 korrik nga të deleguarit e Tribunalit të Hagës, kur fshatarët nuk ishin aty; edhe familjarët e viktimave nuk mundën të ishin të pranishëm. Së fundi, e vogla Besarta Seferi (12) vdiq menjëherë kur fshati u sulmua dhe gratë u dhunuan: ajo u frikësua që do të kidnapohet, dhe zemra e saj u ndal.